MARILE ÎMPLINIRI SPORTIVE

De valori umane, poporul nostru n-a dus lipsă niciodată. Ceea ce a lipsit într-un trecut de care nu ne despart decît 25 de ani, au fost condițiile care să le creeze ambianțe propice afirmării.

A survenit acel istoric 23 al lui August 1944, a venit marea zi a Eliberării patriei, a acelei eliberări complexe, cînd sub conducerea Partidului Comunist Român, poporul și-a luat în proprii mîini destinele și omului eliberat de sub imperiul unor multiple servituți i-au fost create condiții menite să-i favorizeze dezvoltarea multilaterală. În acest pătrar de veac, bogat în măreațe realizări care aveau să ducă România pe drumul de lumină al socialismului, pe toate planurile de activitate au început să apară oameni noi, oameni care toți la un loc și fiecare în parte au pus piatră de temelie la prestigiul patriei.

Azi, din noianul de sportivi realizați atît pe plan sportiv cît și pe cel social, vă înfățișăm cîțiva, a căror evoluție am dori-o exemplu, atît pentru generația de azi, cît și pentru cele viitoare.

Aurel VERNESCU: victoria talentului și a voinței...

Întîmplarea, sau mai degrabă profesiunea, a făcut ca reporterul să-l întîlnească adesea, pe drumuri de viață — netede, ori întortocheate ca un labirint, în ceasuri de supremă fericire, ori în clipe de grea amărăciune — pe campionul de necontestat al pistelor de apă.

Întîlniri la răcoarea sălilor Snagovului, cînd Bebe Verneseu semna, cam cu 15 ani în urmă, debutul său sportiv. Întîlniri în ceasurile fierbinți ale antrenamentelor de mai tîrziu (ce greu se ținea barca cu motor după „simplul" tînărului caiacist!). Întîlniri în vara cînd, încă junior, îmbrăca tricoul de campion al seniorilor, acolo, la „malul tăiat", în aplauzele celor îndrăgostiți de farmecul curselor dintre balizele multicolore...

Părea să fie ziua în care fusese descoperit demnul urmaș al caiacistului-etalon, Mircea Anastasescu, cîștigătorul bronzului de la Macon. Poate chiar sportivul care putea să întreacă gloria primului medaliat al caiacului românesc.

★

— Visam, ca orice tînăr de vîrsta mea — povestește Aurel Vernescu — gloria sportivă și atîtea alte împliniri de viață. Știam că s-au schimbat multe, că s-au ridicat bariere și s-au deschis porți altădată ferecate. Știam că viitorul poate fi scrutat cu îndrăzneală. Chiar dacă gîndurile zboară spre medalii de aur și titluri mondiale. Dar, mai știam că cine vrea să izbutească nu trebuie să rămînă în așteptarea zilei din poveste, care îndeplinește orice dorință. Așa că...

★

„Sportul" publica anul trecut, în primăvara olimpică, serialul intitulat: CAIACUL AMIRAL. O poveste adevărată, dintr-o călătorie cu Aurel Vernescu pe drumul marilor performanțe. Era, desigur, un omagiu adus sportivului care a scris pagini de aur în istoria caiacului românesc. Dar, și un îndemn adresat celor mulți, tineri și foarte tineri admiratori ai multiplului campion, ai celui pe care ani de-a rîndul cronicarii rubricilor de sport din multe țări ale lumii l-au numit fie „Săgeata apelor", fie „Sprinterul mondial al lacurilor"...

Într-adevăr, magnifică carieră sportivă! Cît de multe pagini ne-ar trebui pentru a o povesti cu toate detaliile, surprizele și ineditul ei.

★

Ziua cea mai mare: o după-amiază de august dogoritor, acum opt ani, pe apele biciuite de vînt ale lacului Malta de lîngă Poznan. Vernescu trece primul balizele de la sosire în proba de 500 m și cîștigă prima medalie de aur a caiacului nostru! După cursă — întrecere epuizantă, de neuitat — Aurel Vernescu își caută colegii să le ureze succes. Gestul spune, desigur, mult.

Și apoi, ca într-un captivant roman sportiv, eroul de la Poznan își vede împlinite mai toate dorințele mărturisite pînă la capăt doar omului cu cronometru, antrenorului Radu Hutan. Victorii, aplauze, flori, titluri și medalii — la toate marile regate internaționale. În fiecare an. La Praga, la Stockholm, la Grünau, Duisburg, peste tot unde singur, sau — mai tîrziu — în echipaj cu vînjosul fiu al Deltei, Afanasie Sciotnic, cucerește succese de prestigiu pentru sportul românesc. Peste 20 de titluri de campion al țării, mai bine de o sută de victorii internaționale, 4 titluri de campion al lumii și 8 titluri de campion al Europei — iată un palmares într-adevăr impresionant căruia nu-i mai lipsește decît strălucirea aurului olimpic.

Anul acesta sînt „europenele", iar în 1972 Jocurile Olimpice...

★

Cînd nu străbate în caiacul său — încă... amiral — cei 27 de kilometri ai antrenamentului obișnuit, cînd nu zboară pe apele lacurilor din țară și de peste hotare, străduindu-se să aducă noi succese culorilor sportive ale țării, Aurel Vernescu își trăiește exemplara-i viață de familie, împreună cu soția sa — fosta campioană națională de schi, Ani Sherer — și cu micul Petrișor, aflat foarte aproape de startul școlar. Și pentru că vorbim despre CELĂLALT (I?) Aurel Vernescu, să amintim că fostul student merituos al Institutului pentru educație fizică și sport își pregătește acum examenul de stat.

Mari împliniri sportive și în viață!...

Silviu FLORESCU

ALEXANDRU „CEL MARE"...

● Cardiff, 7 septembrie 1955, actul de naștere ● Fotbalist și campion la... înot ● „Fără Fery Covaci n-ar fi existat, poate, Alexandru „cel Mare"... ● Tandemul Ghiondea — Penciu = viitorul titular al națională ● 1953 a însemnat doar începutul ● Simbolul jucătorului de rugby complet

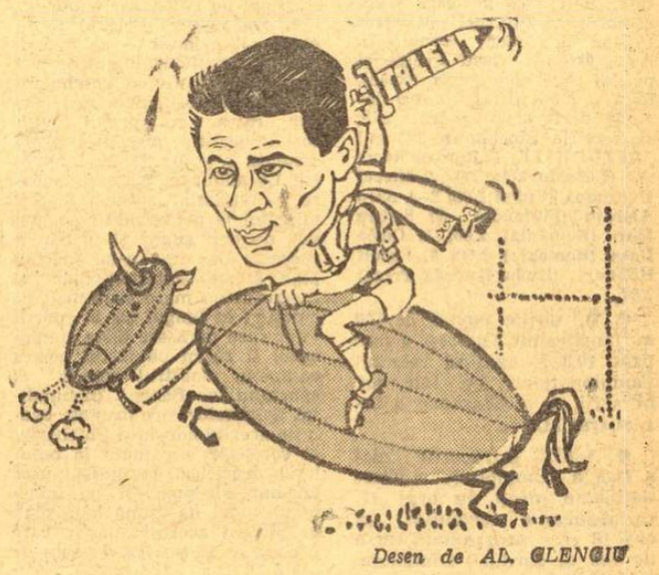

Desen de AL. CLENCIU

Vă mai amintiți?... Alexandru „cel Mare" s-a... născut în Anglia, cu aproape 14 ani în urmă. Mai exact, pe gazonul stadionului „Arms Park" din Cardiff. Să reconstituim momentul...

În după-amiaza zilei de 7 septembrie 1955, echipa de rugby a Bucureștiului întîlnea — în cadrul primului turneu întreprins peste canalul Mînecii — puternica reprezentantă a Țării Galilor. Fundașul oaspeților era tînărul rugbyst Alexandru Penciu. Arta sa de a manevra baloanele, impetuozitatea cu care pornea la atac (intercalat adesea printre înaintași), forța și precizia loviturilor de picior, toate acestea au produs o impresie extraordinară în tribune. Deseori în timpul meciului s-a putut auzi scandat un nume însoțit de aplauze:

— A-le-xan-der!... A-le-xan-der!...

Astfel și-au manifestat simpatia spectatorii din Cardiff față de Steaua apărută pe un teren pe care se juca rugby de aproape trei sferturi de veac. Primele comentarii consacrate jocului țineau să sublinieze că «Alexandru „cel Mare" (Penciu) a ținut în șah puternica echipă a Cardiffului». Și Alexandru cel Mare i-a rămas numele, de atunci, valorosului fundaș al reprezentativei României...

★

O curiozitate: Penciu, în copilărie, n-a avut afinități pentru rugby. A jucat fotbal, în Obor, cartierul său natal, la piticii „Unirii Tricolor". După aceea a trecut vizavi, la bazin, inițiindu-se în natație. A fost campion de înot la copii. Rugby? Pasiunea pentru acest sport l-a captat mult mai tîrziu, printr-o întîmplare: a trebuit să înlocuiască un jucător din echipa vărului său, Traian Picu. De atunci nu s-a mai despărțit de balonul oval.

Prima echipă în care a jucat oficial — P.T.T. Pentru Penciu această echipă a însemnat, într-un fel, o veritabilă școală și întîlnirea cu un mare pedagog: Fery Covaci. A fost primul om care i-a transmis marea sa pasiune pentru rugby, care i-a îndrumat primii pași spre înălțimi. **„Fără Fery Covaci — recunoaște Penciu, cu modestie — poate că n-ar fi existat — peste ani — Alexandru „cel Mare"...**

Fără Covaci și — ca să respectăm adevărul istoric — fără alți cîțiva antrenori cu o mare putere de anticipație a valorilor: Argeșiu, Buzoianu și Nicu Ghiondea. Argeșiu are meritul de a fi văzut în Penciu un viitor mare rugbyst, acordîndu-i încredere și aducîndu-l la Steaua. Buzoianu i-a insuflat dragostea pentru exigență, pentru autodepășire. **„Băiete, tu va trebui, mai întîi, să renunți de a mai fi... fotbalist. Rugbyul are alte legi. Caută să le înveți. Și apoi, mai stăm de vorbă".** Un altul, la 17—18 ani, poate n-ar fi renunțat. Penciu, însă, n-a dezarmat. Ambițios și stăruitor, a luat totul de la început. Întregul alfabet al rugbyului. A avut alături un „profesor" și un prieten, pe Nicu Ghiondea. Fundașul de atunci al Stelei are meritul de a fi văzut în Penciu nu pe viitorul său schimb, ci un sportiv care va face cinste tuturor rugbyștilor; un titular al națională. Numai așa poate fi înțeleasă munca lor cot la cot și prietenia statornicită între antrenor și sportiv care se menține proaspătă, nealterată.

★

Prima apariție a lui Penciu, ca internațional, la jocurile din cadrul Festivalului mondial al tineretului și studenților (București, 1953) a lăsat o impresie extraordinară. De atunci el n-avea să mai părăsească națională. Este prezent la cele două turnee din Anglia (1955 și 1956), este aplaudat la Cardiff și Londra, Swansea și Leicester, Bristol și Gloucester. Este adulatul tribunelor, peste tot.

Marile sale calități se fac simțite și mai tîrziu în meciurile epocale, cu reprezentanții cocoșului galic: București 1957 (15—18) și 1960 (11—5), Bayonne, 1961 (5—5), din nou București, 1962 (3—0), Toulouse, 1963 (6—6), în suita partidelor cu „squadra azzurra" sau cu participantele în „Cupa Păcii".

Pentru toată lumea Alexandru Penciu reprezintă o culme în istoria rubgyului contemporan, un simbol al jucătorului complet. Iar pentru cei din anturajul său, prieteni și cunoscuți, un OM și un cetățean cu o înaltă ținută morală. Rețineți: Penciu nu și-a bruscat niciodată un adversar (deși a primit, vai, atîtea lovituri!), nu a ripostat și nici nu a apostrofat vreodată un arbitru. Dimpotrivă, a intervenit întotdeauna pentru a calma pe cei mai temperamentali. Un exponent ideal al fair-play-ului pe terenurile de sport, în viață.

Alexandru Penciu a fost realmente un sportiv care nu și-a aparținut. A dat totul pentru ECHIPĂ, a luptat pînă la limitele puterilor, și-a pus munca și talentul în slujba culorilor patriei. A fost consecvent un mare patriot.

Cu asemenea calități, cu o astfel de ținută morală, apare firesc să te gîndești la o împlinire, la realizarea unui ideal. Și Penciu se poate bucura deplin. În perioada celor 25 de ani care au trecut de la Eliberare, el trăiește satisfacția de a fi ajuns pe culmile sportului îndrăgit. Departe de a fi un eufemism, Alexandru „cel Mare" reprezintă pentru toți o convingătoare realitate.

Tiberiu STAMA

JEAN PONOVA — oglinda fidelității

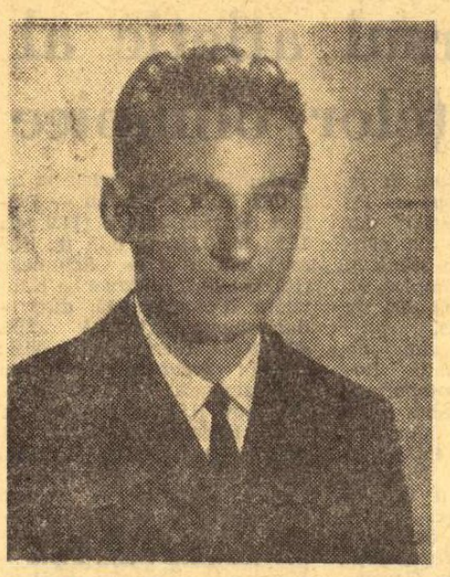

1949. Meci de volei Armata — C.F.R. Scorul: 2—2. Se joacă ultimul set, al cincilea, cel decisiv, iar suporterii militarilor aplaudă entuziasmați: e 8—3 pentru Armata.

Și deodată jocul se oprește. Unul din trăgătorii feroviarilor iese pentru a lăsa să intre pe teren un bărbat brunet, care abia merge. Nimeni nu l-a văzut, cu cîteva clipe înainte, lăsîndu-și bastonul și refugiindu-se în spatele tribunelor pentru a-și tăia ghipsul de pe gambă. Și-a adus foarfecele de acasă pentru orice eventualitate și la 8—3 și-a scos ghipsul cu 10 zile înainte de termen. În ciuda aerului degajat și surizător, se crispează, dar feroviarii sînt electrizați.

Noul venit potolește cu un zîmbet explozia de entuziasm și pivotînd în jurul piciorului drept înțepenit dă prima pasă. „Bombă". E 8—4. A doua pasă. Încă o „bombă". 8—5.

Militarii încearcă și ei să tragă, dar noul venit ridică mîinile. Nu poate părăsi solul, detenta e înghețată undeva în ligamentul rupt, însă gestul e suficient pentru a-l deruta pe adversarul care ratează. 8—6. Suporterii ceferiștilor strigă, aplaudă. E de necrezut, dar echipa, pînă cu cîteva minute înainte demoralizată, învinge. Cîștigă setul și partida.

Și abia acum izbucnesc uralele de entuziasm, iar jucătorul șontorog e luat aproape pe sus.

Era doctorul Ioan Ponova.

★

Poate că rîndurile acestea o să i pară exagerate — sau măcar prea încărcate, o tîrzie emoție livrescă, mai ales unui om — medicului chirurg Ponova. Pentru că, așa cum l-a cunoscut toată lumea — în ciuda entuziasmului său, în ciuda pasiunii pentru volei, în ciuda celor aproape treizeci de ani petrecuți pe terenul de sport, el e un ponderat, un lucid.

Dar, evident, ani de-a rîndul — cînd era căpitanul echipei de volei Rapid — ponderea și luciditatea ar fi fost insuficiente pentru a conduce o echipă formată din Davila Plocon, Nicolau Horațiu, Aurel Drăgan, Mihai Grigorovici, Radu Costinescu.

Era nevoie de răbdare, de înțelegere, de prestigiu, iar prestigiul ar fi fost de neconceput în afara corectitudinii, a punctualității, a multilateralității. Însă Ponova era, și este, dincolo de aerul bonom, de receptivitatea la umor — foarte serios, aproape grav. Fiindcă nu putem fi, în fond, decît gravi cu marile noastre pasiuni.

Iar pasiunea lui, de la paisprezece ani, era voleiul.

★

1939—1941—în echipa „Viitorul" a Liceului „Gh. Lazăr". (La Sf. Iosif unde învăța, activitatea sportivă era mai modestă).

1941—1945 — la „Avîntul". Din 1945 — la „Medicina". Din 1947 — la C.F.R., cu o pauză la Petrolul-Distribuția.

Încercase și suta de metri și realizase un timp excelent, dar voleiul îl cîștigase definitiv. Voleiul, pentru frumusețea jocului în sine, pentru dăruirea pe teren. Voleiul, ca o pasiune, nu ca o a doua meserie, pentru că prima și a doua și a zecea meserie a lui rămîne chirurgia, pe care n-a părăsit-o niciodată, privind-o cu aceeași gravitate lipsită de ostentație, cu aceeași disciplină interioară pe care a deprins-o la severul și rigurosul liceu Sf. Iosif.

A învățat volei de la Gicu Constantinescu și a continuat, apoi, să-i învețe și el pe alții, cînd a devenit antrenor. Dar pînă atunci a jucat — de multe ori, epuizant — volei. Oricît ar părea de curios, pentru că mingea de volei nu e „turtita" rugbyului. Adversarul nu-ți rupe coastele, nu te plachează. Nu ești faultat nu riști să ți se spargă gamba la un dribling. Nu te poți înăbuși sub apă ca la polo. Nu riști un croșeu la plex, ca pe ring.

Și cu toate astea faptul că nu poți, într-adevăr, să i cotonogești pe adversarii aflați de cealaltă parte a plasei, faptul că nu poți să fugi de-a lungul și de-a latul terenului acumulează pe cei 9x9 m² o tensiune aproape incredibilă; iar tușa zugrăvită în alb te poate electrocuta.

Altfel, dacă tensiunea aceasta n-ar exista n-am putea înțelege jocul acesta.

★

127 de meciuri internaționale. Titlul de maestru emerit al sportului în 1965 (și, poate, că titlul de antrenor emerit ar fi fost la fel de firesc). Pentru că în 1965 Rapidul, antrenat de Ponova, a cîștigat „Cupa campionilor europeni". Pentru că voleibaliștii aveau nu numai încredere în el, dar îl respectau, îl ascultau, îl iubeau.

Avea prestigiul jucătorului foarte bun, dar și pe cel al medicului — îi îngrijise, îi operase adeseori pe ei înșiși și pe membrii familiilor lor — avea prestigiul omului foarte corect, al omului de cultură. În galeria de sportivi medici ai țării (Octav Troianescu, Clement Baciu, Ioan Vigu ș.a.) el ocupă un loc bine precizat.

★

Toți cei care l-au văzut jucînd, și-l amintesc — și nu e mult de atunci — ca pe un ridicător coordonator. Plocon știa unde-i va ridica mingea Ponova. Și Ponova știa unde va trage Plocon. Era un cuplu nerepetabil, aproape magic.

Cel care finalizează e trăgătorul. Dar cel care „scrie" partitura, cel care regizează traiectoria mingii, cel care creează faza cu o zecime de secundă înainte ca ea să se desfășoare aevea în spațiu — e ridicătorul.

Fără a mai aminti că din toată echipa el „vorbea". În toate echipele există un animator, omul care spune „Hai, acum!", omul care șuieră „Trage!", care îndeamnă „Nu vă lăsați!". El nu, e doar creierul care gîndește faza și mîna care înalță mingea. El e și sufletul echipei.

Iar Ponova a fost ani de-a rîndul creierul și sufletul formației Rapidului.

★

S-ar putea ca într-un moment de slăbiciune să revină pe teren ca antrenor. S-ar putea ca, pentru a se distra, acest bărbat suplu, abia trecut de patruzeci de ani, să joace meciuri la oldsboy.

Sînt convins, însă, că oricum ar reveni, în clipa cînd ar da prima pasă ar ridica tribunele în picioare, iar echipa s-ar structura în jurul său, după legile chimiei cristalelor, ca în cea mai bună perioadă a lui, de care nu ne despart prea mulți ani.

Camil BACIU

DR. MIRCEA LUCA, SPORTIVUL ȘI MEDICUL PRODUS AL ULTIMULUI SFERT DE VEAC

Ne-am propus să înfățișăm cîțiva oameni reprezentativi ai forței creatoare pe care opera de făurire a socialismului a declanșat-o. Se punea o problemă și nu dintre cele mai simple. Pe cine să alegem din multitudinea celor ce ne veneau în gînd. Și ne-am oprit la actualul doctor Mircea Luca, medic care nu cu mulți ani înainte, strălucea pe firmamentul fotbalului clujean ca stoper în echipa Universității din Cluj și care astăzi, ca urmare a unui impresionant număr de lucrări publicate (iartă-ne, doctore Luca dacă ignorînd modestia ce-vă caracterizează vom consemna că numărul lor s-a ridicat la 160, pînă acum), lucrări care au stîrnit interesul lumii medicale din țară și dincolo de hotarele ei, i-au adus titlul de „doctor în științe medicale".

DOUĂ MARI PASIUNI

Evident, discuția cu doctorul Mircea Luca nu putea ignora cele două aspecte din viața sa, fotbalul și medicina, pe care le enumerăm în această ordine, datorită corespondenței cronologice a apariției lor.

Așadar, pe reputatul chirurg de azi îl aflăm încă din 1933 — copil la epoca respectivă — jucînd fotbal. Insistăm asupra noțiunii „jucînd", în măsura în care el NU S-A JUCAT cu fotbalul. Cum nu s-a jucat cu nici o problemă în viață. Și dacă primii pași în sport îi găsim cu 36 de ani mai înainte, ultimii au fost în 1956. Deci, în stil de bilanț, vom spune 23 de ani de practicare a sportului îndrăgit, 23 de ani sub culorile aceluiași club.

Dar, fotbalistul dîrz, stoperul greu de depășit, apărătorul dur, dar niciînd brutal, era un tînăr care își avea privirile ațintite în viitor, în viața pe care — cu aceeași pasiune mărturisită, o iubea și pe care visa s-o apere, pentru semenii lui, de negația ei, suferința și moartea prematură.

Înscris la facultatea de medicină, a purces cu rîvnă pe calea aprofundării acestei minunate științe, cu dîrzenia aceea care și pe terenul de sport îl caracteriza.

Este evident că o întrebare se naște în mod firesc. Cum a putut îmbina, în mod armonios, pregătirea profesională, pregătirea grea, migăloasă și care te absoarbe foarte mult timp cu pregătirea sportivă care trebuie efectuată pentru a menține o formă ce prea rar a cunoscut fluctuații? A avut oare Mircea Luca un secret? Nu. A gîndit asupra ambelor date ale problemei și a găsit soluția, acea soluție care — și astăzi îi apare simplă — și care se sintetizează în principiul că două pasiuni se pot realiza, dar că apariția unui număr mai mare nu poate duce decît la ratare.

Tot la capitolul coexistenței celor două activități, interlocutorul nostru ține să facă o remarcă cu privire la rolul jucat de activitatea fotbalistică în pregătirea medicului și chiar azi, cînd de 12 ani nu mai apare pe teren decît în calitate de susținător înfocat al lui „U". Ei bine, sportul, dragul său sport, a constituit, în anii de studii, un mijloc ideal de recuperare a momentelor de oboseală date de studiu. Oare faptul, se întreabă sportivul de ieri și doctorul de astăzi, că în rîndurile sportivilor de frunte se găsesc numeroși intelectuali, asta nu spune nimic?

Mergînd mai departe, medicul apreciat de azi ne mărturisește că nu rareori, decizia spontană și curajul cerut în numeroase momente ale actului chirurgical le-a dobîndit pe terenul de sport, ca și tenacitatea pe care lupta medicului cu fenomenul patologic trebuie s-o aibă din plin.

RENUNȚAREA LA SPORT...

...Iată ceva ce nu pot concepe, deși există momente de amărăciune, momente cînd, ca orice sufletist din lume, ia hotărîrea de a nu mai avea nici un contact cu sportul. Numai că această hotărîre durează o săptămînă, două și apoi se estompează, dispare. Motive de amărăciune? Principalul — spune dr. Mircea Luca — este ignorarea de către un prea mare contingent de sportivi a laturei etice a sportului. Este optica falsă a unor sportivi, a unor conducători de asociații sportive și a unor spectatori care doresc în exclusivitate rezultatul. Rezultatul oricum și pe orice cale ar fi obținut. Din acest punct de vedere am apreciat în mod deosebit pe dl. Bernabeu, pe acel om care s-a identificat cu Real Madrid — prototip de club profesionist — și care mărturisea, în cadrul unui interviu, dezaprobarea imoralității în sport, căci — în fond — ce altceva decît imoralitate înseamnă obținerea rezultatului pe orice căi?

CREZUL UNUI SPORTIV

De la primii și pînă la ultimii pași în sport și azi ca susținător fervent al clubului ale cărui culori le-a apărat mai bine de două decenii, dr. Mircea Luca a fost fidel crezului său. În sport — spunea dînsul — trebuie să fii cinstit cu tine, cinstit cu clubul căruia îi aparții, cinstit cu adversarii. Să muncești cu abnegație, să accepți sacrificii pentru a te putea depăși. Să tinzi mereu tot mai sus, să nu te mulțumească azi ceea ce ai realizat ieri, să cauți perfecțiunea. În plus, ca membru al unui club sportiv, să nu-l privești drept altceva, decît ca pe o școală unde azi ca sportiv înveți cum să te comporți mîine în munca pe care o vei închina societății și țării. Și de asemenea, să nu uiți niciodată tradiția culorilor pe care le porți.

Apreciind realizările de ansamblu ale fotbalistului și medicului, am fi foarte tentați să scriem cu majuscule acest crez pe care l-am dori transpus în viață de toți sportivii patriei noastre.

CE AȘTEAPTĂ UN FOST SPORTIV...

...de la sportivii de azi ai Universității Cluj? Să respecte tradiția semicentenară a lui „U", să îmbine armonios profesia (obiectiv principal) cu sportul, iar generația de azi să ducă mai departe și mai bine realizările sale și ale generației pe care o reprezintă. Căci, ne spune dr. Luca, numai în acest mod sportul va da Republicii Socialiste România intelectuali de bună calitate și cameni cu o putere de muncă pe măsura sarcinilor mărețe pe care partidul le pune în fața noastră.

★

Am încercat în aceste rînduri să facem cunoscute gîndurile și resorturile intime ale unui mare sportiv și excelent medic. Ele își au sursa în convingerea interioară că sportul va putea contribui și el la transpunerea în viață a ideilor călăuzitoare ale partidului, la acele idei luminos cristalizate în Documentele ce vor fi dezbătute în cadrul celui de al X-lea Congres al P.C.R.

Niki Mihail BURILEANU